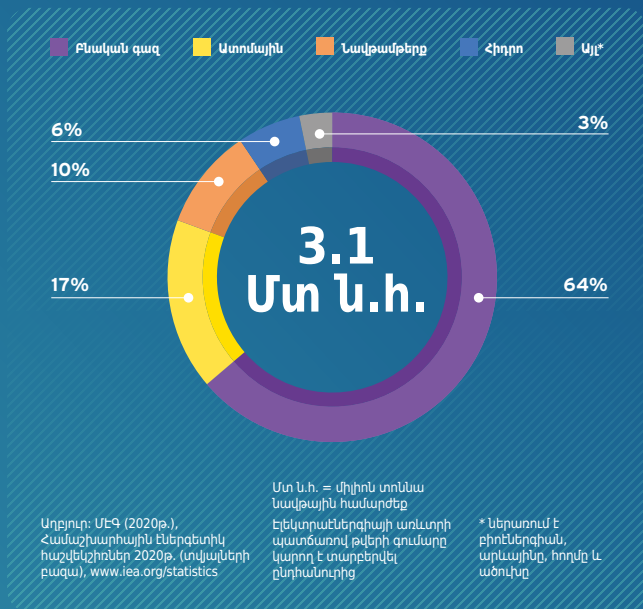

EU4ENERGY-ն : ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Եվրոպական Միության կողմից ֆինանսավորվող EU4Energy ծրագիրը Հայաստանում աշխատում է 2016 թվականից՝ աջակցելով օրենսդրական և նորմատիվ իրավական դաշտի ամրապնդմանը, տվյալների և վիճակագրության որակի բարելավմանը, ինչպես նաև նպաստելով փաստահեն քաղաքականության մշակմանը: Միջազգային ենթագետիկ գործակալության և ենթագետիկ խարտիայի քարտուղարության օգնությամբ՝ Եական առաջընթաց է գրանցվել կայուն քաղաքականության ձևավորման, օրենսդրության և վիճակագրության ուղղությամբ, որոնք հետագա տարիների ընթացքում հիմք են հանդիսանալու Հայաստանի ենթագետիկ անվտանգության, ենթագետիկ ոլորտի կայունության և ենթագետիկ շուկաների համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱԽԱՈՆ ԷՆԵՐԳԱՎԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդամենը Էներգամատակարարում (ԸԵՄ) 2018թ.

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԿՅԱԼՆԵՐ 2019

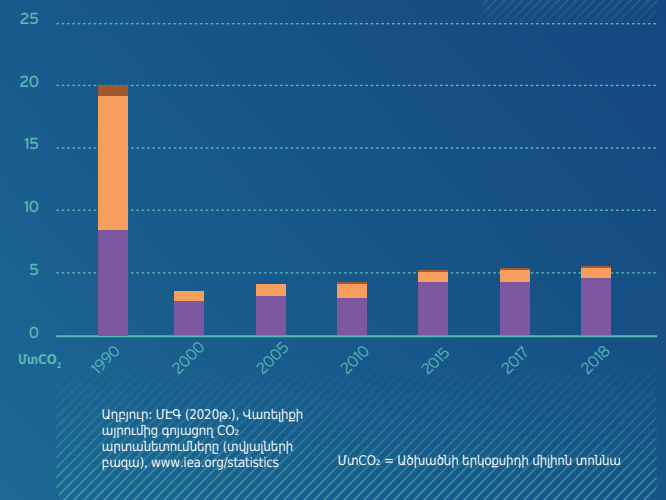
Բնակչություն	2.958	միլիոն
Համախառն ներքին արդյունք	40.384	միլիարդ ԱՄՆ դոլար (2015 թ.-ի գներ և ԳՈՒՀ-ներ)
Ընդամենը Էներգամատակարարում (ԸԵՄ) / ՀՆԱ (2018թ.)	0.107	տ ն.հ. հազար ԱՄՆ դոլարի հաշվով (2015 թ.-ի գներ և ԳՈՒՀ-ներ)
ԸԵՄ/ Բնակչություն (2018թ.)	1.044	տ ն.հ. մեկ շնչի հաշվով
Վերականգնվող Էներգիայի մասնաբաժինը Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունում	31.3	%

Մղրուր: ՄԵԳ (2020թ.), Համաշխարհային Էներգետիկ հաշվեկշիռներ 2020թ. (տվյալների բազա), www.iea.org/statistics

տ ն.հ. = տոննա նավթային համարժեք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ CO₂ ԱՐՏԱՆՏՈՒՄՆԵՐԸ

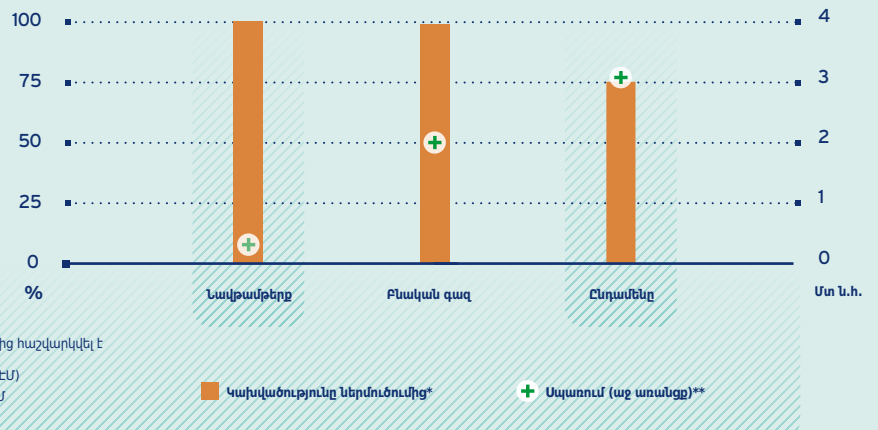
CO₂ արտանետումները վառելիքի այրումից 2018թ. 5.4 ՄտCO₂

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

2021թ.-ին EU4Energy-ն կիրականացնի ՄԵԳ-ի Հայաստանի Էներգետիկ ոլորտի խորացված փորձագիտական գնահատում վերլուծելով Էներգետիկ քաղաքականությունը և ներկայացնելով առաջարկություններ, քանզի երկիրը ցանկանում է հասնել ավելի անվտանգ, կայուն և մատչելի Էներգետիկ ապագայի:

ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ - ՄՈՂՈՒՄ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ 2018 թ.

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿ ՇՈՒԿԱՆԵՐ

2017-ից 2019 թվականների ընթացքում EU4Energy-ն կազմակերպել է մի շարք քաղաքական միջոցառումներ՝ ստեղծելով հիմնական Էներգետիկ հարցերի, այդ թվում՝ Էներգետիկ շուկաների շուրջ երկխոսության հարթակ:

Սրանք հնարավորություն էին Հայաստանի քաղաքականություն մշակողների և շահագրգիռ կողմերի համար լավագույն փորձը փոխանակել իրենց տարածաշրջանային գործընկերների հետ և քննարկել թիրախային կիզակետում գտնվող հարցադրումները, ինչպիսիք են սուբսիդավորումը Էներգետիկայում, էլեկտրաէներգիայի շուկայի ստեղծումը, Էներգետիկ արդյունավետությունը և համակարգի վերականգնվող աղբյուրների ինտեգրումը: Սույն միջոցառումները հայաստանյան շահագրգիռ կողմերին նաև թույլ տվեցին ամրապնդել կարողությունները և տարածաշրջանային ցանց ստեղծել, միևնույն ժամանակ կենտրոնանալով հետաքրքրող թեմաների վրա և ուղղակիորեն հանգեցնելով ճանապարհային քարտեզին ու խորացված փորձագիտական գնահատմանը:

EU4Energy-ն Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտեին (<<ՎԿ) 2015 թվականից ի վեր տրամադրել է խորհրդատվություն միջազգայնորեն համադրելի Էներգետիկ վիճակագրական տվյալների տարածման վերաբերյալ: Արդյունքում, առցանց, ինչպես նաև հրապարակումներում այժմ ավելի շատ տվյալներ են հասանելի հանրությանը: Բարելավված թափանցիկությունը և տվյալների տարածումը շահեկան կլինեն ներդրողների, քաղաքականություն մշակողների և քաղաքացիների համար՝ հանգեցնելով Հայաստանի Էներգետիկ ոլորտին իրենց ավելի լավ տեղեկացվածությանը:

EU4Energy-ն հաջողությամբ կապ հաստատեց նաև ՀՀՎԿ-ի և ՄԱԿ-ի վիճակագրության ստորաբաժանումների հետ, ինչը հանգեցրեց Հայաստանի մասնակցությանը Տվյալների Միացյալ Կազմակերպությունների Նախաձեռնության (ՏՄԿՆ) գազի տվյալների հավաքագրմանը՝ Նպատակ ունենալով ավելացնել գազի համաշխարհային շուկայի վերջին կարճաժամկետ տվյալների թափանցիկությունը:

ԿԱՅՈՒՆ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱ

EU4Energy-ն Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության հետ համատեղ, մշակել է մի շարք ուղեցույցներ, գործողությունների ծրագրեր և ճանապարհային քարտեզներ՝ Էներգաարդյունավետության մակարդակի բարձրացման նպատակով միջազգային լավագույն փորձի արագ ընդունմանը աջակցելու համար: Այս բոլոր փաստաթղթերը մշակվել են Հայաստանի քաղաքացիներին օգտակար լինելու նպատակով, ուժի մեջ մտնելով կապաստեն շենքերում ապրուստի և աշխատանքի պայմանների բարելավմանը, կնվազեցնեն Էներգիայի համար տեղական վճարները և ջերմոցային ու այլ վնասակար արտանետումները:

Այն գործողությունների համար, որոնք անհրաժեշտ են շենքերի նվազագույն Էներգաարդյունավետության պահանջների արդյունավետ բավարարման և կիրառման համար, մշակվել են քայլ առ քայլ ուղեցույցներ: Մասնակցային գործընթացն ապահովելու նպատակով կազմակերպվեց լայն քաղաքական

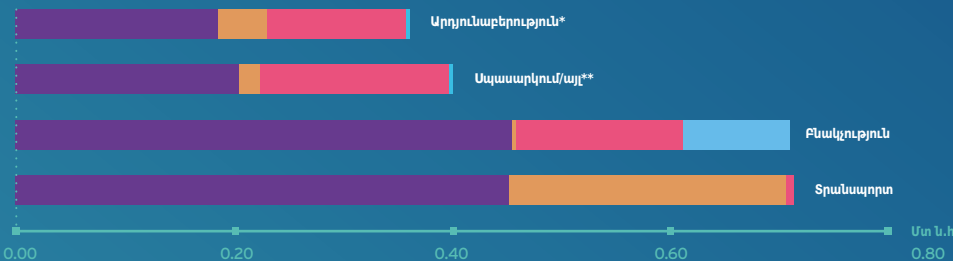
երկխոսություն՝ երկկողմ քննարկումների և շահագրգիռ կողմերի կյո սեղանների միջոցով: Գրեթե զրոյական Էներգասպառմամբ շենքերի ճանապարհային քարտեզը (ԳՉԷՇ) միտված է ԳՉԷՇ հայեցակարգի ընկալմանը և առաջարկում է յուրահատուկ նպատակներ և պահանջներ, որոնք հետագայում պետք է ներառվեն շենքերի տեխնիկական կանոնակարգերում:

Հրապարակվել է նաև գործողությունների ծրագիր, որը միտված է ԵՄ լավագույն փորձին համահունչ շենքերի Էներգաարդյունավետության հաշվարկման մեթոդաբանության մշակմանը: Այն սահմանում է բոլոր տեսակի շենքերի Էներգաարդյունավետության նվազագույն պահանջների ամրագրման համար անհրաժեշտ քայլերը, ԵՄ ստանդարտներին համապատասխան բնակարանային ֆոնդի գույքագրման մեթոդաբանությունը՝ հղումային շենքերի սահմանմամբ, ինչպես նաև առաջարկությունները հաշվարկման մեթոդների և ծրագրային փաթեթների վերաբերյալ:

Ավելին, EU4Energy-ն ցուցումներ է տվել այն գործնական քայլերի վերաբերյալ, որոնք անհրաժեշտ են ԵՄ Էկո-նախագծման և մակնշման հրահանգների ու իրականացման կանոնակարգերի մոտարկման համար, ներառյալ առաջարկություններ՝ ուղղված իրավական, կարգավորող և ինստիտուցիոնալ շրջանակների անհրաժեշտ փոփոխություններին:

EU4Energy-ն՝ ՀՀ կառավարության խնդրանքով և առանցքային ազգային շահագրգիռ կողմերի ներգրավմամբ, մշակել է նաև Հայաստանի Էներգաարդյունավետ շենքերի ճանապարհային քարտեզը մինչև 2040 թվականի հեռանկարով: Ճանապարհային քարտեզը մատնանշում է, թե ինչպես Հայաստանը կարող է օգտվել այն հսկայական հնարավորությունից, որն ընձեռում է շենքերի Էներգաարդյունավետության բարելավումը երկրի ավելի լայն՝ ռազմավարական զարգացման և Էներգետիկ բազմազանացման նպատակներին հասնելու համար:

ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՄՊԱՌՈՒՄ. 2.2 Մտ ն.հ. 2018 թ.

Սույն գովազդաթերթիկը հրատարակվել է Եվրոպական Միության ֆինանսական օժանդակությամբ և կազմված է EU4Energy ծրագրի մի մասը: Այն արտացոլում է Միջազգային Էներգետիկ գործակալության (ՄԷԳ) քարտուղարության տեսակետները, սակայն անպայմանորեն չի արտացոլում ՄԷԳ առանձին անդամ երկրների կամ եվրամիության տեսակետները: ՄԷԳ-ը որևէ բացահայտ կամ անուղղակի կերպով չի ներկայացնում կամ երաշխավորում գովազդաթերթիկի բովանդակությունը (այդ թվում՝ դրա լիարժեքությունը կամ ճշգրտությունը) և պատասխանատվություն չի կրում՝ գովազդաթերթիկի ցանկացած օգտագործման կամ դրան հղում կատարելու համար: